

FRÅGOR OM TRO OCH SED BETRÄFFANDE SLAKT O.D.

Hästslakt. Vad kallades den man som förr utförde hästslakt? Flått, pel? Hur förklaras benämningen? Namngiv och beskriv flåtten i er hemtrakt. Hur tillgick vid hästslakt? Var skedde den? Använde man något av den slaktade hästen? Tog flåtten vara på något? Vad gjorde man med hästkroppen? Finnes någon plats vars namn anger att häst grävts ned där? Horsmaden, Horskullen? Hur bemöttes flåtten? Fick han äta i lag med gårdens folk? Tog man honom i hand? Föraktades han? Fick han deltaga i nattvardsgång i kyrkan? Använde man föraktliga benämningar på hans hustru och barn? Hur betalades han? Hade han visst distrikt? Hur tillsattes han? Ålåg det honom att gräva ned liken av självmördare och avrättade? Vilka andra djur än hästar skulle flåtten avliva? Känner ni till någon vers som han brukade läsa över avlivad häst; hund eller katt? Ansågs flåtten trollkunnig? Kunde han stämma blod på djur? Skulle flåtten också kastrera djur? Hur tillgick härvid? Vad gjordes med det bortskurna? Var det något ord som ej fick nämnas? Skulle arbetet därav hindras eller såret bli mera svårläkt? Skulle man kastrera på ny eller nedan?

"- Har man fordom avlivat hästar genom att tvinga dem att kasta sig ned för någon brant? Finnas namn sådana som Horsaklåtten, Horsastupet? Vem var den förste i er bygd som slaktade häst utan hjälp av flåtten? Vad sade folk om detta? Var flåtten tillika sotare?

Annan slakt än av häst. Vid vilka tider förekom slakt av nöt, får och grisar? Ansåg man vissa veckodagar särskilt lämpliga? Vilka voro olämpliga? Slaktades julgrisen någon viss dag? Varför begynte man slakten så tidigt på morgonen? Ville man ej slakta på nedan? Menade man att hudarna voro starkast, grisen mera blodfull, risken för mask större på ny? Fick ingen främmande se på då slakt förehades? Hur behandlades en främmande som råkade komma till städes? Skulle djuret dö fastande? Vad gav man i annat fall djuret innan man ledde ut det? Skulle man därvid säga något visst avskedsord? Vem skulle leda ut djuret? Lades något i det tomma bäset?, och fick man ej genast sätta en annan ko där? Vad skulle man undvika att säga eller göra för att djuret ej måtte få svårt för att dö? Var det eljest något ord som man skulle undvika att uttala under arbetet? Vad gjorde man för att djuret ej skulle bli "bogstucket" och för att blodet skulle bli lätt-runnet? Kunde slaktaren hindra blodet att levra sig? Skulle djuret under slaktningen ha fötterna åt visst väderstreck?

Vad skars bort på hjärta, lungor, tungan och i halsen? Vad trodde man om "villlehjärnan"? Varför skulle dessa saker skäras bort? Kunde man spå angående årsväxt m.m. med hjälp av något ben eller några inälvor? Offrade man någon del av djuret i eld, åt vargen, räven eller åt vissa fåglar? Förekom det att man bevarade genom tiderna en bit av varje djur man slaktade på gården, och varför gjorde man så? Korsade man över vissa bitar? Vilka och varför? Skulle hunden ha någon viss bit? Skulle någon del av djuret kastas i kätten eller båset?

Vad hade de gamla för namn på kons magar och djurens inälvor? Renades slaktplatsen genom att man eldade där eller på annat sätt? Åt man ej köttet samma dag djuret slaktats? När fick man börja äta kött i speke? Slaktades visst djur eller lagades vissa köträtter till vissa årsfester? Hur behandlades självdöda djur? Använde man något av sådana?

Användes blod som läkemedel mot vissa sjukdomar, t.ex. fallandesjukan eller engelska sjukan? Kunde en kniv med vilken man slaktat ge bot för sjukdom?

Vad iaktogs vid korvkokning för att korven inte skulle spricka? Kan ni någon "korvabön"? Vad hade folk för tro om mjälten - skulle man kunna hindra att korvarna sprucko genom att man kokade mjälten tillsammans med korvarna?

Vartill användes horn, nöthår, borst, tagel, urinblåsan, gallan m.fl. delar av slaktdjuren?

Upptecknarna uppmanas att genomgå denna frågelista med flera - helst bland de allra äldsta personerna på trakten. I de gamla slaktsederna rymmes mycket av primitiv tro, varför det är av största intresse att lära känna dem.